Dicynodon

Dicynodon – rodzaj roślinożernego terapsyda z podrzędu anomodontów.

Dicynodon	
Owen, 1845	
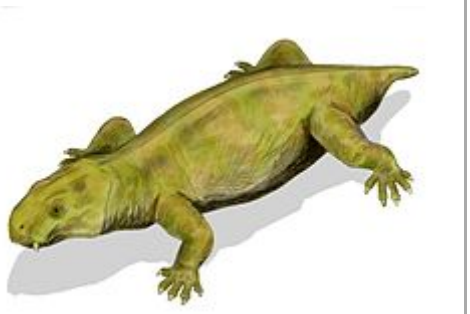	
Systematyka	
Domena	eukarionty
Królestwo	zwierzęta
Typ	strunowce
Podtyp	kręgowce
Gromada	synapsydy
Rząd	terapsydy
Podrząd	anomodonty
Infrarząd	dicynodonty
Rodzina	Dicynodontidae
Rodzaj	***Dicynodon***

Z analizy kladystycznej przeprowadzonej przez Kammerera, Angielczyka i Fröbischa (2011) oraz z badań Kammerera (2019) wynika, że rodzaj ten obejmował dwa gatunki żyjące w późnym permie na terenach dzisiejszej Afryki: gatunek typowy *Dicynodon lacerticeps*, którego szczątki odkryto w RPA (Karru) oraz *D. angielczyki*, którego skamieniałości odkryto w Tanzanii[1][2]. Zamieszkiwał głównie środowiska błotne i prawdopodobnie dobrze pływał[3]. Miał dwa duże kły sterczące z górnej szczęki (stąd pochodzi jego nazwa, dosłownie „podwójny psi ząb"). Długość ciała wynosiła ok. 1,2 m[4].

W przeszłości do tego rodzaju zaliczano też szereg gatunków anomodontów żyjących od późnego permu do wczesnego triasu na terenach Afryki, Europy (ich szczątki odkryto w Rosji w okolicach rzeki Dwina) i Azji (Chiny). Z przeprowadzonej przez Kammerera, Angielczyka i Fröbischa (2011) analizy kladystycznej wynika jednak, że rodzaj *Dicynodon* obejmujący te wszystkie gatunki byłby polifiletyczny. Autorzy przenieśli te gatunki do odrębnych rodzajów: gatunek *D. leoniceps* do rodzaju *Daptocephalus*, gatunek *D. woodwardi* – do rodzaju *Basilodon*, *D. gilli* (uznany przez autorów za starszy synonim *Dinanomodon rubidgei*) – *Dinanomodon*, *D. alticeps* – *Sintocephalus*, *D. amalitzkii* – *Peramodon*, *D. bathyrhynchus* – *Euptychognathus*, *D. benjamini* – *Keyseria*, *D. bogdaensis* – *Turfanodon*, *D. limbus* – *Daqingshanodon*, *D. sinkianensis* – *Jimusaria*, *D. traquairi* – *Gordonia*, *D. trautscholdi* (uznany przez autorów za starszy synonim *Vivaxosaurus permirus*) – *Vivaxosaurus*, a *D. vanhoepeni* – do rodzaju *Syops*. Inne gatunki wcześniej zaliczane do rodzaju *Dicynodon* zdaniem autorów należą do innych znanych rodzajów anomodontów (najwięcej należy do rodzajów *Oudenodon* i *Diictodon*)[1]. Kammerer (2019) przeniósł gatunek *D. huenei* do rodzaju *Daptocephalus*[2].

Przypisy

1. Christian F. Kammerer, Kenneth D. Angielczyk i Jörg Fröbisch: *A comprehensive taxonomic revision of* Dicynodon *(Therapsida, Anomodontia) and its implications for dicynodont phylogeny, biogeography, and biostratigraphy*. Society of Vertebrate Paleontology Memoir 11: 1–158, 2011. DOI: 10.1080/02724634.2011.627074 (https://doi.org/10.1080/02724634.2011.627074). (ang.)
2. Christian F. Kammerer. *Revision of the Tanzanian dicynodont* Dicynodon huenei *(Therapsida: Anomodontia) from the Permian Usili Formation*. „PeerJ". 7:e7420, 2019. DOI: 10.7717/peerj.7420 (https://doi.org/10.7717/peerj.7420) (ang.).
3. Richard Owen. *On the Remains of* Dicynodon tigriceps *Owen, from South Africa* (http://jgslegacy.lyellcollection.org/cgi/content/abstract/11/1-2/541). „Quarterly Journal of the Geological

Society”. 11 (1-2), s. 541, 1855 (ang.).
4. Mammal-like reptiles (http://www.nhm.ac.uk/nature-online/life/dinosaurs-other-extinct-creatures/non-dino-reptiles/mammal-like-reptiles/index.html) (ang.). Natural History Museum. [dostęp 1 grudnia 2008].

Bibliografia

- Kenneth D. Angielczyk i Andrey A. Kurkin, Phylogenetic analysis of Russian Permian dicynodonts (Therapsida: Anomodontia): implications for Permian biostratigraphy and Pangaean biogeography, *Zoological Journal of the Linnean Society* 139 (2): 157−212. Październik 2003
- Spencer G. Lucas, 2005, *Dicynodon* (Reptilia: Therapsida) from the Upper Permian of Russia: biochronologic significance: In: *The Nonmarine Permian*; Lucas, S. G., and Zeigler, K. E. (red.), New Mexico Museum of Natural History & Science, Bulletin 30, s. 192-196.

Linki zewnętrzne

- *Dicynodon* na gondwanastudios.com (http://www.gondwanastudios.com/info/dic.htm) (ang.)

Źródło: „https://pl.wikipedia.org/w/index.php?title=Dicynodon&oldid=57339551”

Tę stronę ostatnio edytowano 24 sie 2019, 19:32. Tekst udostępniany na licencji Creative Commons: uznanie autorstwa, na tych samych warunkach (http:https://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/deed.pl), z możliwością obowiązywania dodatkowych ograniczeń. Zobacz szczegółowe informacje o warunkach korzystania (http:https://foundation.wikimedia.org/wiki/Warunki_korzystania).